

Vlaams
Parlement

vergadering **C43**
zittingsjaar 2014-2015

Handelingen

Commissievergadering

Commissie voor Leefmilieu, Natuur, Ruimtelijke Ordening,
Energie en Dierenwelzijn

van 4 november 2014

INHOUD

VRAAG OM UITLEG van mevrouw Katia Segers tot mevrouw Joke Schauvliege, Vlaams minister van Omgeving, Natuur en Landbouw, over de ontwikkeling van Brussel in relatie tot zijn brede rand - 242 (2014-2015)	3
VRAAG OM UITLEG van mevrouw Valerie Taeldeman tot mevrouw Joke Schauvliege, Vlaams minister van Omgeving, Natuur en Landbouw, over huishoudelijk afval - 298 (2014-2015)	5
VRAAG OM UITLEG van de heer Wouter Vanbesien tot mevrouw Joke Schauvliege, Vlaams minister van Omgeving, Natuur en Landbouw, over de mogelijke verwerking van teerzandolie in Vlaanderen - 333 (2014-2015)	9
VRAAG OM UITLEG van de heer Axel Ronse tot mevrouw Joke Schauvliege, Vlaams minister van Omgeving, Natuur en Landbouw, over de toepassing van artikel 6.1.49, §1, van de Vlaamse Codex Ruimtelijke Ordening (VCRO) door de in artikel 6.1.5 van de VCRO vermelde ambtenaren, agenten of officieren van gerechtelijke politie en de gewestelijk stedenbouwkundig inspecteur - 335 (2014-2015)	13

VRAAG OM UITLEG van mevrouw Katia Segers tot mevrouw Joke Schauvliege, Vlaams minister van Omgeving, Natuur en Landbouw, over de ontwikkeling van Brussel in relatie tot zijn brede rand – 242 (2014-2015)

Voorzitter: de heer Bart Nevens

De voorzitter: Mevrouw Segers heeft het woord.

Mevrouw Katia Segers (sp-a): Brussel werd op 18 september 2014 als een van de dertien gaststeden geselecteerd voor het Europees kampioenschap voetbal 2020. In de aanloop daarvan plant de stad Brussel de aanleg van een nieuw voetbalstadion op het gebied dat we vandaag kennen als parking C in Grimbergen, aan de Heizel. Deze plannen doen een heleboel vragen rijzen die enige verduidelijking vragen.

Vooreerst stelde de Koninklijke Belgische Voetbalbond (KBVB) zijn kandidatuur op een ogenblik waarop hij nog geen garanties kon bieden over de tijdige beschikbaarheid van een geschikt stadion.

Daarnaast bestaat er nogal wat onzekerheid over de financiering van het project. Onder andere de voetbalbond en de Vlaamse Regering beloofden dat het nieuwe voetbalstadion zal worden gefinancierd zonder publieke middelen. Zal dit ook gelden voor de noodzakelijke infrastructuurwerken in de nabijheid van parking C? Publieke tegemoetkomingen lijken mij hier onafwendbaar. Op welke begrotingen wordt in deze noodzakelijke budgetten voorzien?

Tot slot wil ik ook wijzen op de impact van een dergelijk project op het milieu, de mobiliteit en de omgeving in het algemeen. Het Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen (RSV) stelt dat in het desbetreffende gebied steeds rekening moet worden gehouden met de draagkracht van de omgeving en dat de invulling van de zone divers moet zijn. Maar kan wel aan beide voorwaarden worden voldaan? We mogen immers niet uit het oog verliezen dat dit project samen met een hele reeks andere projecten in de Vlaamse Rand en Brussel op stapel staat, zoals de nieuwe tramlijn, het NEO-project, Uplace, Docks Brussel, de optimalisering van de ring en de nieuwe culturele infrastructuur in Ruisbroek.

Mijns inziens is goed beleid niet het resultaat van de optelsom van individuele projecten die vrij of helemaal los van elkaar worden ontwikkeld, maar eerder van een coherente algemene visie op de ontwikkeling van Brussel en zijn brede rand. Minister, wat is de algemene visie van de Vlaamse Regering op de ontwikkeling van Brussel en zijn brede rand?

Het is absoluut noodzakelijk dat alle stakeholders betrokken worden bij de ontwikkeling van dergelijke projecten. De betrokkenheid van alle stakeholders en een transparante communicatie zijn noodzakelijk bij de ontwikkeling van dergelijke projecten. Ik vraag me af of de stakeholders al zijn gehoord.

Hoe zal de Vlaamse Regering toezicht houden op het respecteren van de bestaande plannen? Wat zal de houding zijn van de Vlaamse Regering als blijkt dat het project toch een beroep zal moeten doen op openbare middelen voor de noodzakelijke infrastructuurwerken in de omgeving van parking C?

Wat is de algemene visie aan de Vlaamse Regering op de ontwikkeling van Brussel en zijn brede rand en hoe past dit project van de bouw van een nieuw stadion hierin?

De voorzitter: De heer Sanctorum heeft het woord.

De heer Hermes Sanctorum-Vandevoorde (Groen): Minister, dit is een terechte vraag. Mevrouw Segers schetst haar vraag in het brede beleid rond de Brusselse rand. Zij verwijst specifiek naar het stadion. Maar ik kom graag nog eens terug op Uplace. Dit dossier is lopende en u kunt er dan ook geen uitspraken over doen. Wat ik echter wel wil weten, is wat u van plan bent met het ruimtelijk uitvoeringsplan, het Vlaams Strategisch Gebied rond Brussel (VSGB). De Raad van State heeft daar een opvallende uitspraak over gedaan. Los van wat u uiteindelijk zult beslissen over de milieuv vergunning voor Uplace, blijft die angel bestaan in alle dossiers die te maken hebben met ruimtelijke ordening en mobiliteit in de rand rond Brussel. Wat zult u doen? Zult u het ruimtelijk uitvoeringsplan wijzigen, en zo ja, binnen welke termijn?

De voorzitter: Minister Schauvliege heeft het woord.

Minister Joke Schauvliege: Mevrouw Segers, er is inderdaad het ruimtelijk uitvoeringsplan, met name het Vlaams Strategisch Gebied rond Brussel en de aangrenzende open ruimte. Dat is definitief vastgesteld door de Vlaamse Regering in december 2011. Daarbij werd een visie ontwikkeld met betrekking tot parking C. Die gaat uit van een gemengde en gediversifieerde ontwikkeling en van een optimale verankering in de ruimtelijke context. Op basis van die visie werd ook het gebied herbestemd als gebied voor stedelijke ontwikkeling, uitgezonderd grootschalige kleinhandel. Er moeten parkeerplaatsen behouden blijven in functie van de Heizel-activiteiten.

Er bestaan nog heel veel onzekerheden over dit project. Zo is het exacte programma ervan nog niet gekend. Dit is nochtans noodzakelijk om te kunnen bepalen of het project binnen de voorschriften van het bestaande ruimtelijk uitvoeringsplan (RUP) kan worden vergund. De impact op de omgeving moet sowieso nog bestudeerd worden in een milieueffectrapport. De initiatiefnemers moeten nog alle nodige vergunningen krijgen.

U vraagt naar de globale visie van de Vlaamse Regering over de Rand rond Brussel. Die zit vervat in het Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen, dat dateert van 1997. De gemeenten rond Brussel werden erin erkend als Vlaams Strategisch Gebied rond Brussel. Dat lag ook aan de basis van het RUP. Het planproces is al in 2005 aangezet. Ondertussen werken we aan een opvolger van het RSV. Dat wordt het beleidsplan Ruimte Vlaanderen en zal de nieuwe langetermijnvisie weergeven van de Vlaamse Regering op de ruimte in Vlaanderen. Ook Brussel en omgeving zullen daarin aan bod komen. We zullen heel gebiedsgericht werken en het plan van onderuit vorm geven in samenspraak met alle lokale belanghebbenden, dus ook de gemeentebesturen.

Het territoriaal ontwikkelingsprogramma voor de noordrand van Brussel is een proces dat als voorbeeld kan dienen. In samenwerking met het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest, de provincie Vlaams-Brabant en OVAM zoeken we naar nieuwe actuele visies op Brussel en zijn brede rand. Het nieuwe nationale stadion zal daar ook ter sprake komen.

Mijnheer Sanctorum, u vraagt naar het VSGB, aangezien er een vernietiging is door de Raad van State. Binnen de Vlaamse Regering gaan we na hoe we met het dossier verder kunnen gaan. Als daarover een beslissing is genomen, zullen we u informeren.

De voorzitter: Mevrouw Segers heeft het woord.

Mevrouw Katia Segers (sp-a): Dit antwoord scheidt weinig duidelijkheid, vooral voor de betrokken gemeenten. Tot op vandaag is daar bijvoorbeeld met

Grimbergen nog nooit over overlegd. Ik vind het merkwaardig dat er noch in uw beleidsnota, noch in die van Mobiliteit en Openbare Werken, noch in die van Brussel iets staat over het VSGB of het geplande stadion. Dat zijn toch impactvolle projecten. Er moet afstemming gebeuren van alle projecten in de Rand rond Brussel.

Volgens het VSGB mag het gebied niet worden ontwikkeld met mobiliteit-genererende activiteiten, terwijl net elk van deze projecten dat wel zijn. Er moet volgens het VSGB ook rekening worden gehouden met de draagkracht van de omgeving, terwijl er op een kleine oppervlakte grote projecten komen. Er blijven dus heel wat vragen open die tot enige ongerustheid leiden.

Minister Joke Schauvliege: In een beleidsnota die geldt voor vijf jaar kunnen niet alle dossiers tot in detail worden beschreven. De op stapel staande initiatieven blijven verder lopen. De Rand rond Brussel wordt wel vermeld in de beleidsnota. Omdat er niets expliciet in de beleidsnota Mobiliteit of in die van mij staat, mag u daaruit niet afleiden dat het niet belangrijk is en niet opgevolgd wordt. Integendeel, het is onmogelijk om alle mobiliteitsinitiatieven in zo'n beleidsnota op te nemen, en zeker in een beleidsnota Omgeving waarin leefmilieu, natuur en ruimtelijke ordening in zestig bladzijden moet worden gebald. Alle dossiers vermelden is onmogelijk. Dat is ook niet de bedoeling van hoe het parlement vraagt dat we onze beleidsnota's opmaken.

Mevrouw Katia Segers (sp·a): Dat is net mijn punt. Het zijn erg grote projecten op een heel kleine oppervlakte die los van elkaar worden ontwikkeld. Het is absoluut noodzakelijk dat de hele visie duidelijk wordt en dat mis ik tot op vandaag. Ik had dat wel willen lezen in de beleidsnota's.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van mevrouw Valerie Taeldeman tot mevrouw Joke Schauvliege, Vlaams minister van Omgeving, Natuur en Landbouw, over huishoudelijk afval – 298 (2014-2015)

Voorzitter: de heer Bart Nevens

De voorzitter: Mevrouw Taeldeman heeft het woord.

Mevrouw Valerie Taeldeman (CD&V): Voorzitter, minister, mijn vraag om uitleg gaat over de meest recente cijfers van de Openbare Vlaamse Afvalstoffenmaatschappij (OVAM) over huishoudelijk afval. In 2013 produceerden de Vlaamse huishoudens iets meer dan 3 miljoen ton afval. Dat betekent iets meer dan 500 kilogram per Vlaming per jaar, of 1,38 kilogram per dag. Op het eerste gezicht lijken deze cijfers hoog, maar als we ze vergelijken, dan merken we dat ze elk jaar dalen. Zo was er van 2012 naar 2013 een daling van 10 kilogram. In de pers heeft u de hoop geuit om dit jaar zelfs minder dan 500 kilogram afval per Vlaming te produceren. De hoeveelheid huishoudelijk afval is nog nooit zo laag geweest als in 2013, met name 147 kilogram per inwoner.

Minister, waar situeert Vlaanderen zich ten opzichte van Wallonië en andere landen inzake de hoeveelheid huishoudelijk afval die jaarlijks geproduceerd wordt? Voldoet dat aan uw verwachtingen en doelstellingen? Wat zijn volgens u de belangrijkste verklaringen voor de recente daling van de hoeveelheid huishoudelijk afval in Vlaanderen? Zult u extra acties ondernemen om de hoeveelheid huishoudelijk afval ook in de toekomst nog verder te reduceren? Kunt u tot slot de meest opmerkelijke verschillen tussen de Vlaamse lokale besturen inzake de hoeveelheid ingezameld restafval toelichten? Bent u van plan

om, op basis daarvan, acties te ondernemen om die gemeenten die achterophinken, te stimuleren?

De voorzitter: Mevrouw Peeters heeft het woord.

Mevrouw Lydia Peeters (Open Vld): Minister, ik wil me vooral aansluiten bij de laatste vraag, in verband met de opmerkelijke verschillen tussen gemeenten. Het inzamelen van restafval gebeurt in de diverse gemeenten nog altijd op verschillende manieren. Er zijn de klassieke zakken voor restafval, maar in heel wat gemeenten werkt men ook met rolcontainers. De ene rolcontainer is bovendien gechipt en gelinkt aan het diftarsysteem (differentiatie tarieven), de andere dan weer niet.

Het verhaal doet de ronde dat waar men rolcontainers gebruikt, de hoeveelheid restafval hoger ligt dan waar men met zakken werkt. Bij een gechipte rolcontainer betaalt men een bepaald bedrag per kilogram, maar er zijn ook de niet-gechipte rolcontainers. Daarnaast zijn er ook voor de inzameling in de containerparken zelf verschillende systemen gangbaar in de diverse gemeenten. Is er volgens u een link tussen de manier waarop het afval wordt ingezameld en de hoeveelheid huishoudelijk afval per inwoner?

De voorzitter: Minister Schauvliege heeft het woord.

Minister Joke Schauvliege: Mevrouw Taeldeman, de voorzitter wijst mij erop dat u het in uw vraag over 'Wallonië en andere landen' hebt. *(Gelach)*

Mevrouw Valerie Taeldeman (CD&V): Ik wil hier geen politieke rel ontketenen, verre van. Ik had misschien beter 'ten opzichte van de regio Wallonië' gezegd. *(Opmerkingen)*

Minister Joke Schauvliege: Maar goed, we begrijpen uw vraag en we zullen er ook een antwoord op geven.

Collega's, u weet dat Vlaanderen al jaren koploper is in Europa en zelfs daarbuiten inzake de selectieve inzameling van afval en lage restafvalcijfers. Een vergelijking met andere landen is niet altijd evident, omdat we dan ook de opsplitsing moeten maken van welk afval er allemaal wordt meegerekend. We kunnen wel proberen te vergelijken, en dat doen we ook.

We kunnen bijvoorbeeld vergelijken met Wallonië. In 2012 kwamen we in Vlaanderen uit op 445 kilogram per inwoner, in Wallonië was dat 455 kilogram per inwoner. Nederland rapporteerde voor 2013 499 kilogram huishoudelijk afval per inwoner. Bouw- en sloopafval wordt daar overigens telkens niet in meegenomen. Wij scoren dus goed, beter dan andere landen, ook als je kijkt naar wat wij selectief inzamelen.

Onze doelstellingen worden bepaald in het uitvoeringsplan Milieuverantwoord Beheer van Huishoudelijke Afvalstoffen. Daarin is sprake van maximaal 150 kilogram restafval per inwoner op Vlaams niveau. In 2013 was dat 147,7 kilogram. We zitten daar dus onder. Op gemeentelijk niveau gaat het over maximum 180 kilogram restafval per inwoner. In 2013 hebben maar tien gemeenten die doelstelling niet gehaald. Dan is er nog de doelstelling van maximaal 560 kilogram huishoudelijke afvalstoffen per inwoner op Vlaams niveau. In 2013 was dat 502,6 kilogram.

De sterke afnames doen zich voor bij enkele selectief ingezamelde stromen. Dat komt ten eerste doordat steeds meer gemeenten voor bepaalde selectieve fracties ook een retributie vragen, volgens het principe 'de vervuiler betaalt'. Dat

zorgt op lange termijn voor een afname van twee van de grootste selectief ingezamelde fracties, namelijk bouw- en sloopafval en organisch-biologisch afval.

De afname van het organisch-biologisch afval wordt ook verklaard door het succes van het thuiscomposteren. In 2006 deed 41 procent van alle Vlamingen aan thuiscomposteren. In 2012 zaten we al aan 52 procent, tot zelfs 57,5 procent van de tuinbezitters.

Een tweede oorzaak is dat afvalstromen die een positieve economische waarde hebben, meer en meer hun weg vinden naar andere inzamelkanalen. Ik denk bijvoorbeeld aan inzamelacties voor het goede doel, metaalhandelaren, de papierslag, retoursystemen via de supermarkten of handelaars.

Een derde oorzaak is dat er steeds meer diefstallen van afvalstoffen worden gesignaleerd. Primaire grondstoffen worden schaarser en dus duurder. Dat betekent dat afvalstoffen die goed te recyclen zijn, ook wel eens gestolen worden. Er wordt regelmatig melding gedaan van diefstallen uit textielcontainers, stel u voor. Ook bij huis-aan-huisinzameling van papier en karton gebeurt dat. Zelfs PMD-zakken worden blijkbaar soms gestolen.

Bij het restafval zien we voornamelijk een afname van huisvuil. Dat wordt verklaard door het algemene principe van 'de vervuiler betaalt', het diftar-systeem, waarbij de burger meer bewust wordt van het afval dat hij produceert omdat hij daarvoor moet betalen. Er hangt een kostprijs aan vast. Sinds 1 juli 2013 zijn er minimum- en maximumtarieven van kracht voor de inzameling van huisvuil. Uit gegevens van de OVAM blijkt dat er een duidelijk verband bestaat tussen het tarief en de aangeboden hoeveelheid huisvuil. Opvallend daarbij is dat het gebruik van gewichts-diftar duidelijk het beste resultaat oplevert, mevrouw Peeters, terwijl dat niet noodzakelijk een hogere kost betekent voor de burger. De kostprijs is dan immers rechtstreeks afhankelijk van de manier waarop u sorteert.

De afname van het huisvuil is nog te verklaren door het feit dat er veel meer selectief wordt ingezameld. Steeds meer stromen worden apart ingezameld. Er zijn ook de afvalpreventie-initiatieven. Ik denk aan initiatieven om mensen bewust te maken om afvalarm te kopen.

Voor een verdere daling van de hoeveelheid restafval bestemd voor eindverwerking, zowel bij burgers als bedrijven, moeten we ervoor zorgen dat selectief ingezamelde fracties voor de aanbieders ook financieel voordeliger zijn dan restafval zodat dat ook een echte afzetmarkt kan vinden. Er wordt gewerkt aan een aangepaste en coherente mix van sensibiliserende, regelgevende, economische en planningsinstrumenten. We denken aan de producentenverantwoordelijkheid, heffingen, subsidies en afspraken over de rolverdeling in het afvallandschap, maar ook aan slimme logistieke concepten. Specifiek voor kunststoffen mikken we op een verhoogde selectieve inzameling van postconsumerkunststoffen. Het gaat over de harde kunststoffen, bioplastic en kunststofverpakking met het oog op recyclage.

We zijn ook volop bezig met de opmaak van een nieuw uitvoeringsplan, want het huidige loopt ten einde. Dat zal vanaf 2016 van kracht moeten zijn. In dat nieuwe uitvoeringsplan zullen ook bijkomende maatregelen worden opgenomen. Er zal worden toegespitst op de afvalstromen die het grootste aandeel uitmaken van het restafval, kunststof bijvoorbeeld, maar ook het organisch-biologisch afval. Nog een knelpunt is een betere sortering van het grof vuil. Natuurlijk moeten we over al die acties nog concrete beslissingen nemen, maar dat zijn allemaal zaken die we op dit moment bekijken en uitwerken.

Ik kom tot de Vlaamse gemeenten. Elke gemeente is anders. Zeker de externe factoren zijn anders, maar ook het lokale afvalbeleid. Externe factoren zijn bijvoorbeeld toeristen of gemeenten die heel veel tweede verblijven op hun grondgebied hebben. We weten allemaal dat in de zomermaanden de kustgemeenten overspoeld worden door afval. Dat is een voorbeeld van een externe factor. Ook de leeftijd van de bevolking, het aandeel appartementen en de gezinsgrootte kunnen meespelen, alsook of men met containers werkt. Mevrouw Peeters, ik zal de cijfers opvragen bij de OVAM over de gemeenten waar men rolcontainers gebruikt en wat het resultaat daarvan is. Ik zal navragen of men u die cijfers op die manier kan bezorgen. Ik kan opmaken uit de gegevens die ik heb, dat men effectief over die gegevens beschikt.

Wat doet men om een correctie, een soort van neutralisatie door te voeren? In een kustgemeente krijg je in juli en augustus een vertekend beeld. Daar past men correctiefactoren toe. Die zijn verschillend voor elke gemeente. Daarvoor is een theoretisch berekenmodel ontwikkeld. Maar als we dat allemaal neutraliseren, komt er toch nog een groot verschil in sommige gemeenten naar voren. De koplopers brengen slechts 70 kilogram restafval per inwoner voort, terwijl andere gemeenten nog steeds meer dan 180 kilogram afval per inwoner hebben. Dat kan worden verklaard door het in de gemeente gevoerde beleid. Zo scoren gemeenten die huisvuil inzamelen met toepassing van gewichts-diftar, het best. Bij de klassieke huisvuilzak zie je ook een verschil in hoe de tariefstructuur in elkaar zit.

Wat doen we om de gemeenten die hoog zitten, naar beneden te halen? Daarvoor is er een echte begeleiding op maat. De OVAM gaat in gesprek met die gemeenten en kijkt waar er nog mogelijkheden zitten. Dat werkt. Door die intensieve begeleiding is het cijfer van tien gemeenten die hoog zaten, ondertussen gezakt, maar het is weer gestegen. In 2012 waren er maar zes gemeenten en in 2013 zaten we weer aan tien gemeenten met een hoog cijfer. De oorzaak van die toename ligt in de stopzetting van een nasortering van het grof vuil in één specifieke intercommunale. Er is dus ook een impact van de intercommunales op het gemeentelijk resultaat. Hoewel we tien minder goede gemeenten hebben, blijft het getal nog altijd het laagste dat we ooit hebben gehaald.

Er zijn geen middelen om gemeenten die goed sorteren, te danken of te stimuleren. Wel zijn in het verleden heel wat initiatieven genomen, namelijk projecten om gemeenten te stimuleren om allerlei dingen te doen. Het gaat meestal om projecten die worden opgestart en dat beleid wordt nadien voortgezet. Dat blijft resultaat geven. Zo hebben wij heel wat containerparken gesubsidieerd. Op dat vlak hebben wij onze verantwoordelijkheid genomen. Ook onrechtstreeks word je beloond als gemeente omdat de afvalfactuur die de gemeente moet betalen, veel lager is als je minder afval inzamelt in je gemeente.

Mevrouw Peeters, wat uw concrete vraag betreft of er meer afval wordt ingezameld in gemeenten waar men afvalcontainers gebruikt dan in die waar men huisvuilzakken gebruikt, zal ik checken of men u gegevens tot op dat niveau kan bezorgen. Als dat zo is, krijgt u die zo spoedig mogelijk.

De voorzitter: Mevrouw Taeldeman heeft het woord.

Mevrouw Valerie Taeldeman (CD&V): Minister, ik wil u danken voor uw zeer uitvoerig antwoord. Ik heb zeer positieve zaken genoteerd over ons afvalbeleid in Vlaanderen. We zijn en blijven koploper inzake het selectief inzamelen van afval. Ook stijgt het percentage van thuiscomposterende. Een derde positieve noot gaat over de innovatieve technieken. Ook op dat vlak kan Vlaanderen koploper zijn. Ik

verwijs naar het Materialendecreet. Die positieve punten mogen zeker eens aan bod komen in deze commissie.

Ik meen me te herinneren, minister, dat de OVAM van oordeel was dat, om nog betere cijfers te kunnen halen, nog te veel recycleerbaar materiaal belandt bij het grof vuil of in onze huisvuilzak. Daar zou nog selectiever te werk kunnen worden gegaan. De OVAM zou daarvoor een sorteeraanlyse van het huisvuil uitvoeren. Is die analyse gebeurd? Is het mogelijk om die resultaten te bezorgen aan de commissie?

De voorzitter: Mevrouw Peeters heeft het woord.

Mevrouw Lydia Peeters (Open Vld): Ik wil u ook danken voor uw antwoord, minister. Als er bijkomende cijfers zijn, is het zeker interessant om te kijken of er een verschil is tussen de gemeenten.

De voorzitter: Minister Schauvliege heeft het woord.

Minister Joke Schauvliege: Mevrouw Taeldeman, die sorteeraanlyse die de OVAM zou maken, heeft alles te maken met het feit dat men volop wil inzetten op sensibiliseren. Zo wil men mensen bewustmaken van wat waar hoort en hoe het selectief moet worden ingezameld. Ik zal vragen of die resultaten al bekend zijn. Ik weet dat niet op dit moment. Die gegevens heb ik niet bij. Ik weet niet of ze nog bezig zijn met het analyseren van afvalzakken. Maar ik zal het vragen en het bezorgen.

De bedoeling is natuurlijk om de burger aan de hand daarvan nog betere informatie te kunnen geven en nog beter te leren wat selectief kan worden ingezameld. Een initiatief dat al genomen is, en dat in het begin soms wat hard aankwam bij de consument, is dat het grof huisvuil niet meer zomaar gratis wordt afgehaald aan huis. Veel mensen waren daarmee niet zo tevreden. Maar dat hoort bij de aanpak om mensen ervan bewust te maken dat je niet zomaar alles bij het grof vuil kunt plaatsen, dat je er ook mee terecht kunt in de kringloopwinkel. Dat past ook in de filosofie dat we het op dat vlak nog beter moeten doen.

De heer Bart Nevens (N-VA): Dank u, minister. Ik wil nog even mijn persoonlijke ervaring in onze gemeente meegeven. Wij zamelen harde plastics al lang in. Vroeger moesten wij als gemeente bijdragen om die af te voeren. Vandaag geeft de industrie 300 euro per ton om de harde plastics te verwerken. Er is een mentaliteitswijziging, ook dankzij het Materialendecreet, om met de afvalstromen nieuwe grondstoffen te creëren. We gaan de goede weg op om uit het grof huisvuil meer te halen en het te hergebruiken. Vlaanderen is inderdaad koploper. We moeten verder op die ingeslagen weg.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van de heer Wouter Vanbesien tot mevrouw Joke Schauvliege, Vlaams minister van Omgeving, Natuur en Landbouw, over de mogelijke verwerking van teerzandolie in Vlaanderen – 333 (2014-2015)

Voorzitter: de heer Bart Nevens

De voorzitter: De heer Vanbesien heeft het woord.

De heer Wouter Vanbesien (Groen): Minister, ik heb mijn vraag ook al gesteld aan minister Turtelboom. Het gaat over de Delayed Coker Unit, een nieuwe installatie van ExxonMobil in de Antwerpse haven. Op 2 oktober 2014 is

die geopend. De bedoeling is om zware olie om te zetten in diesel en scheepvaartbrandstof, wat op zich een goede zaak is. Maar er zit een adder onder het gras, een vieze, vuile adder. En die heet teerzandolie.

We weten dat Exxon in Canada teerzandolie verwerkt en van mening is dat het ook naar Europa zou moeten kunnen komen. Daar zijn verschillende expliciete en impliciete indicaties voor. Ze zeggen het zelf via de sociale media en ze voeren in Duitsland campagnes om verschillende niet-conventionele fossiele brandstoffen te exploiteren, zoals schalieolie en schaliegas, maar dus ook teerzandolie.

Dat valt samen met een Europees debat dat nu woedt. De Europese Commissie heeft een ontwerprichtlijn over de kwaliteit van brandstoffen, de Fuel Quality Directive. Er zal over moeten worden gesproken met de lidstaten en het Europees Parlement. De bedoeling was – want het is al zwaar afgezwakt, maar toch – om de koolstofintensiteit van in Europa toegelaten brandstoffen naar beneden te krijgen. Goed, Vlaanderen kan een kant kiezen, voor de lobby vanuit Canada, de VS en grote oliemaatschappijen als Exxon, om teerzandolie ook in Europa mogelijk te maken en bijvoorbeeld in Antwerpen in te voeren en te verwerken, of Vlaanderen kan als regio duidelijk maken dat wij in Europa die teerzandolie eigenlijk liever niet zien komen.

De problemen met teerzandolie zijn duidelijk, zowel bij de winning – zie de ravages in de Canadese bossen – waarbij veel CO₂ vrijkomt als bij het gebruik van de olie in het verkeer waarbij er opnieuw extra uitstoot is.

Minister, weet u of Exxon teerzandolie zal verwerken in zijn nieuwe koker in de Antwerpse haven? Los van die intentie mag Exxon dat, want de Vlaamse Regering heeft een milieuvergunning gegeven voor die nieuwe installatie. Kan Exxon teerzandolie verwerken binnen die nieuwe vergunning?

Vindt u het op zich opportuun dat er teerzandolie in Vlaanderen of via Vlaanderen in Europa terechtkomt of vindt u dat we dat moeten weren?

Over die Fuel Quality Directive zal een debat worden gevoerd. Welke standpunt hebben Vlaanderen en België ingenomen of nemen zij in in het kader van deze discussie?

De voorzitter: De heer Lantmeeters heeft het woord.

De heer Jos Lantmeeters (N-VA): Mijnheer Vanbesien, mijn betoog vandaag zal niet anders zijn dan de vorige keer. Wij maken ons vanzelfsprekend ook grote zorgen over het milieu. Het is geenszins zo dat wij hier op dit moment economische motieven willen laten voorgaan op eventuele milieumotieven, dat wil ik toch duidelijk stellen.

Wij maken ons ook zorgen over teerzandolie, zowel wat de ontginning betreft die zorgt voor veel CO₂-uitstoot, als wat de verwerking betreft. Toch wil ik nogmaals de nadruk leggen op het onderscheid dat moet worden gemaakt tussen de economische activiteiten die één bedrijf in Antwerpen momenteel uitvoert en de problematiek van de teerzandolie op zich. Nu ontstaat de indruk dat het probleem van teerzandolie door Exxon in Antwerpen wordt gecreëerd. De installatie die momenteel bestaat in Antwerpen zonder dat daar uitvoeringswerken plaatsvinden, is al geschikt om teerzandolie te verwerken. Er wordt momenteel dan ook geen probleem gecreëerd.

In Antwerpen gebeuren momenteel zware investeringen, 1 miljard euro, waarbij zeer veel mensen worden ingeschakeld tijdens de opstartprocedure. Ik wil niet dat dit een slechte naam krijgt. De huidige investeringen in Antwerpen zijn eigenlijk goed voor het milieu. Men gaat daar zware olie die eigenlijk kan worden

gebruikt door oudere schepen en in de wegenbouw, zuiveren zodat die een milieuvriendelijke brandstof wordt waarbij lichtere olie voor de scheepvaart-industrie wordt gemaakt. Wat momenteel gebeurt in Antwerpen is dus goed voor het milieu. Ik wil dan ook niet dat men zegt dat door die investeringen de verwerking van teerzandolie mogelijk wordt in Vlaanderen. Zoals eerder gezegd, kan daar al teerzandolie worden verwerkt. Die nieuwe installatie zal daar niets aan veranderen. Geen enkele partij, zowel economisch als politiek, heeft gecommuniceerd dat daar teerzandolie zou worden gebruikt of verwerkt. We mogen de huidige investeringen die momenteel werk bieden aan zoveel mensen, niet vies maken.

Tot slot is er nog een fiscale oorzaak waarom die teerzandolie vandaag in Vlaanderen niet zou worden verwerkt. Canada, waar de meeste teerzandolie vandaan komt, heeft immers een heel ingewikkeld fiscaal systeem waardoor de verwerking van teerzandolie elders dan in Canada zelf wordt ontmoedigd.

Ik herhaal dat wij ons zorgen maken over de verwerking van teerzandolie, we hebben ook nooit gezegd dat we hier teerzandolie willen verwerken maar wij willen ook niet dat de huidige investeringen in Antwerpen daaraan worden gekoppeld waardoor die iets vies zouden krijgen.

De voorzitter: Minister Schauvliege heeft het woord.

Minister Joke Schauvliege: Mijnheer Vanbesien, er is nooit een aanvraag gebeurd om teerzandolie te verwerken. Dat staat ook niet in het besluit van de bestendige deputatie. Er is ook geen vergunning die de mogelijkheid biedt om teerzandolie te verwerken in de nieuwe installatie die wordt gebouwd. Dat staat ook niet in het milieueffectenrapport. Daar is nergens sprake van, noch in de vergunning, noch in de aanvraag. Indien men dat op een bepaald ogenblik toch zou overwegen, dan moet men een volledig nieuwe vergunning opstarten, moet men een aanvraag indienen en moet er een milieueffectenrapport worden opgesteld. Op dit moment is daar geen enkele sprake van. Dat is ook niet opgenomen in de milieuvergunning. We moeten ook vermijden dat we onnodig paniek zaaien of verdachtmakingen rondstrooien die daar op dit moment niets mee te maken hebben.

Wij delen de bezorgdheid om bij de productie van grondstoffen voor de aanmaak van brandstoffen ook rekening te houden met de milieuomstandigheden bij de winning. Wij delen die in Vlaanderen en in de Europese Unie. Dit geldt in het bijzonder omdat de verbranding van brandstoffen voor het wegverkeer verantwoordelijk is voor een aanzienlijk deel van de uitstoot van broeikasgassen. Een van de methodes om de broeikasgassen terug te dringen is om de emissies te verminderen gedurende de hele levenscyclus van de brandstoffen. De Europese Unie streeft ook naar een verlaging van de uitstoot van die broeikasgassen. Het is passend om ook van de brandstofleveranciers te eisen dat zij rapporteren over de broeikasgasemissies gedurende de hele levenscyclus, dus ook tijdens het verplaatsen van de grondstoffen die daarvoor worden gebruikt. Dat staat trouwens in de Europese Richtlijn 2009. Het gaat om een richtlijn die is gegrondvest op de doelstelling van de interne markt, dus de milieu- en klimaatdoelstellingen worden ook verzoend met de economische doelstellingen. De omzetting van de richtlijn is een federale bevoegdheid aangezien het gaat om brandstofnormen.

Zowel Vlaanderen als België heeft in dit dossier altijd gepleit voor een differentiatie die toelaat om een verschillende emissiewaarde toe te kennen in functie van de bron van de brandstof. Het is belangrijk dat alle sectoren een bijdrage leveren in het klimaatbeleid. Vlaanderen heeft de opname van dit

principe in het eerste voorstel van de Europese Commissie ook ondersteund en heeft in overleg met de sector duidelijk gewezen op ons standpunt.

De Europese Commissie is ook volop bezig een en ander te herwerken. Op 10 oktober 2014 heeft ze haar nieuwe voorstel op tafel gelegd. Dat wordt op dit moment besproken in de werkgroep Milieu, dus nog niet op politiek niveau. Het voorstel bevat geen gedifferentieerde aanpak in functie van de bron van de brandstof maar het gebruik van een gemiddelde standaardwaarde als eenheidswaarde. Uit de impactevaluatie waarop het voorstel gebaseerd is, blijkt dat de kosten voor de leverancier het hoogst oplopen indien zij worden verplicht om de broeikasgaswaarden gedifferentieerd in functie van de bron te rapporteren.

Er is nog geen Belgisch standpunt over dit nieuwe voorstel. Daarover wordt momenteel overleg gepleegd binnen de relevante overlegplatformen. Het gaat over het Coördinatieteam Internationaal Milieubeleid (CCIM). Het standpunt van Vlaanderen blijft dat het beter is wanneer het initiële voorstel tot differentiatie van de broeikasgasintensiteit in functie van de bron van de brandstof behouden blijft zoals ook was voorzien, en het zou worden opgenomen in het huidige voorstel van de Europese Commissie.

We vinden dat we daar rekening mee moeten houden. Ik herhaal dat er op dit moment geen enkele mogelijkheid is voor het verwerken van teerzandolie in de nieuwe installatie in Antwerpen.

De voorzitter: De heer Vanbesien heeft het woord.

De heer Wouter Vanbesien (Groen): Minister, ik dank u voor het antwoord. Ik wil graag op drie elementen reageren.

U vraagt om niet onnodig paniek te zaaien. Sinds ik deze vraag heb ingediend, heb ik nog niemand in paniek gezien. Ik kan u geruststellen dat ik niet bezig ben met paniekzaaij. Ik heb vragen gesteld. Achter elke vraag stond een vraagteken. De bedoeling was om een antwoord te krijgen. Het feit dat ik een hele tijd heb moeten wachten op die antwoorden had onrust kunnen wekken, niet het feit dat ik een vraag heb gesteld.

Ik ben heel blij met het duidelijke antwoord dat er met de bestaande vergunningen geen teerzandolie naar de Antwerpse haven zal komen. Als iemand dat wil doen, zal daar dus een nieuwe vergunning voor moeten worden gevraagd. U verwijst naar de eerste Fuel Quality Directive van 2009. U zegt daar wat cryptisch bij dat de uitvoeringsmaatregel een federale bevoegdheid is, dat we daarvoor niet bij u moeten zijn. Er zijn natuurlijk geen duidelijke uitvoeringsregels. Dat is net het probleem van het bestaande regelgevend kader op Europees vlak: het is heel zwak.

Ik ben wel blij dat u duidelijk zegt dat u voor een gedifferentieerde identificatie van de bron bent en dat dit het Vlaamse standpunt is dat u in Europa zult innemen. Ik supporter opdat u daarin slaagt.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van de heer Axel Ronse tot mevrouw Joke Schauvliege, Vlaams minister van Omgeving, Natuur en Landbouw, over de toepassing van artikel 6.1.49, §1, van de Vlaamse Codex Ruimtelijke Ordening (VCRO) door de in artikel 6.1.5 van de VCRO vermelde ambtenaren, agenten of officieren van gerechtelijke politie en de gewestelijk stedenbouwkundig inspecteur – 335 (2014-2015)

Voorzitter: de heer Bart Nevens

De voorzitter: De heer Ronse heeft het woord.

De heer Axel Ronse (N-VA): Voorzitter, ik grijp bij dezen de kans om u een gelukkige verjaardag te wensen en om dit te laten vereeuwigen in de Handelingen van deze commissie.

Voorzitter, minister, collega's, de Vlaamse Codex Ruimtelijke Ordening (VCRO) voorziet in een administratieve geldboete van 5000 euro, opgelegd aan personen die handelingen, werken of wijzigingen voorzetten die in strijd zijn met een stakingsbevel dat door een stedenbouwkundig inspecteur werd bekrachtigd. Op zich is dat uiteraard heel positief. Het biedt de stedenbouwkundige inspecteur een stok achter de deur bij het handhaven van het stakingsbevel.

We stellen vast dat er vaak meerdere boetes worden uitgevaardigd voor dezelfde inbreuk. Ook dat is positief wanneer het gaat om verschillende actoren die eenzelfde inbreuk plegen. Het lijkt me vrij logisch dat ze allemaal gestraft worden.

Het probleem rijst wanneer verschillende rechtspersonen die deel uitmaken van eenzelfde actor, allemaal een administratieve boete krijgen. Zo is er een voorbeeld bekend van een horecazaak waar zeven boetes werden opgelegd voor eenzelfde inbreuk: het strijdig gebruik van grond voor het parkeren van voertuigen. De exploitatievennootschap van de horecazaak, de drie statutaire zaakvoerders van de uitbatingvennootschap, de vennootschap die eigenaar is van de grond waarop de voertuigen geparkeerd stonden en de twee statutaire zaakvoerders van de patrimoniumvennootschap die eigenaar is van de grond kregen een boete. Het lijkt me billijk indien enkel de exploitatievennootschap van de horecazaak en de patrimoniumvennootschap, die eigenaar is van de grond, een boete krijgen. Dat alle zaakvoerders voor dezelfde inbreuk worden bestraft, is niet billijk. Dit gaat verder dan wat men op strafrechtelijk niveau volgt.

Eigenlijk moet er een lijn worden getrokken op het niveau van de administratie: hoe wordt omgegaan met dit artikel van de VCRO dat voor interpretatie vatbaar is?

Minister, mijn vraag is vrij concreet. Bent u bereid om een lijn te trekken en om ervoor te zorgen dat bij een inbreuk die door één actor wordt gepleegd, slechts één rechtspersoon verbonden aan die actor, de boete opgelegd krijgt?

De voorzitter: De heer Ceyssens heeft het woord.

De heer Lode Ceysens (CD&V): Voorzitter, minister, over handhaving heb ik het tijdens de vorige legislatuur heel vaak gehad. Ik wil me dan ook graag kort aansluiten bij de vraag van de heer Ronse.

Minister, ik meen dat we het er allemaal over eens zijn dat de boetes in dezen een middel zijn, geen doel. Ik kijk dus benieuwd uit naar uw antwoord.

De voorzitter: Minister Schauvliege heeft het woord.

Minister Joke Schauvliege: Minister, dames en heren, dit zal een eerder technisch antwoord zijn. Ik veronderstel dat het de bedoeling van uw vraag is om even te toetsen hoe dit juridisch in elkaar zit.

Het gaat om artikel 6.1.49, paragraaf 1, van het VCRO. Daar staat letterlijk in dat de rekenplichtige van het Herstelfonds een forfaitaire administratieve geldboete kan opleggen aan "de persoon die handelingen, werken of wijzigingen voortzet in strijd met een bekrachtigd stakingsbevel".

Er staat dus niet expliciet in dat slechts één persoon kan worden beboet. De boete is wel een persoonlijke sanctie en moet worden opgelegd aan alle doorbrekers, degenen die effectief de handeling hebben gesteld. Of er meerdere personen worden beboet, hangt natuurlijk af van de feitelijkeheden van het dossier. De rekenplichtige beschikt niet over enige beleidsvrijheid en moet alle geïdentificeerde personen de administratieve geldboete van 5000 euro opleggen.

Dat is een zware sanctie, vandaar dat ook voorzien werd in de mogelijkheid van een administratief beroep bij de gewestelijke stedenbouwkundige inspecteur. Die inspecteur kan de boete verminderen of kwijtschelden, of hij kan uitstel van betaling toestaan, maar daarvoor moeten gegronde redenen bestaan. De inspecteur zal onder meer nagaan of de opgelegde sanctie evenredig is met het concreet gepleegde feit en zo nodig de boete aanzienlijk verminderen. Dit sluit een beetje aan bij de opmerking van de heer Ceyskens.

Het opleggen van een administratieve geldboete en het beoordelen van een verzoek tot kwijtschelding, vermindering of uitstel, zijn exclusieve bevoegdheden van de rekenplichtige van het Herstelfonds en de gewestelijke stedenbouwkundige inspecteur. Deze bevoegdheden zijn decretaal toegekend. Ik kan als minister binnen de huidige context niet ingrijpen. Volgens de geest van het huidige handhavingsplan geldt de administratieve geldboete niet als sanctie, maar als bijkomende stimulans voor de overtreders om tot vrijwillig herstel over te gaan.

Wanneer de betrokkene meent dat hem ten onrechte een geldboete of sanctie werd opgelegd, al dan niet na vermindering in beroep, kan hij nog altijd verzet aantekenen bij de rechtbank van eerste aanleg. Dat verzet schorst de mogelijkheid tot invordering van de boete.

Er is dus in heel wat rechtsbescherming voorzien. De burger wordt niet aan zijn lot overgelaten.

Het feit dat een rechtspersoon handelt door middel van een natuurlijke persoon, doet geen afbreuk aan het gegeven dat het wel degelijk om twee onderscheiden personen kan gaan aan wie elk een administratieve geldboete wordt opgelegd. Ook in het algemene strafrecht kan aan beiden een straf voor eenzelfde misdrijf worden opgelegd wanneer de feiten wetens en willens zijn gepleegd. Er is dus geen sprake van discriminatie, want ook in het gemene strafrecht bestaat dit.

Na de inwerkingtreding van het decreet betreffende de handhaving van de omgevingsvergunning zal natuurlijk alles grondig wijzigen. Dat weet u. Er zal niet langer sprake zijn van een forfaitaire boete, waardoor de boete meteen kan worden aangepast aan de relatieve zwaarte van de feiten. We zullen dus anticiperen op het feit dat het nu een vast bedrag is.

Bovendien zal de beboetingsambtenaar over de bevoegdheid beschikken om te seponeren op grond van opportuniteitsoverwegingen. De Vlaamse Regering moet de richtlijnen over dit bestuurlijk sepot opnemen in het nog vast te stellen handhavingsprogramma. Dit is momenteel in opmaak. Overeenkomstig artikel 6.1.3, paragraaf 1, derde lid, van de VCRO treedt het handhavingsprogramma

pas in werking na goedkeuring door het Vlaams Parlement. Het parlement krijgt dus de gelegenheid om zijn stem te laten horen in deze discussie. Op basis van de door uw geschetste feiten is er geen discriminatie aan de hand. Er is voldoende rechtsbescherming voor de burger. Uiteraard zullen we bij de aanpassing als gevolg van de nieuwe omgevingsvergunning en de handhaving die daarop geënt is, meer mogelijkheden bieden om rekening te houden met de feitelijke situatie. Dit zal in het Vlaams Parlement verder worden besproken.

De voorzitter: De heer Ronse heeft het woord.

De heer Axel Ronse (N-VA): Het is helemaal niet mijn bedoeling om een juridisch-technisch discours te houden. Ik herinner me het verslag van de Vlaamse ombudsman van enkele weken geleden waarin dit ook is aangehaald. Het probleem is zeker niet dat er gesanctioneerd wordt. Ik heb het voorbeeld aangehaald dat als verschillende rechtspersonen eenzelfde inbreuk plegen, ze allemaal moeten worden gesanctioneerd. Het is wel kafkaïens dat zowel zaakvoerders als de vennootschap voor eenzelfde feit een boete krijgen.

Het is inderdaad belangrijk dat er in de wijziging in het kader van de omgevingsvergunning, een sanctionering zal worden opgenomen die in relatie staat tot de inbreuk en geen forfaitaire boete. Zwaardere inbreuken moeten zwaarder worden bestraft. Daar kan geen twijfel over bestaan. Zoals de heer Ceyskens al aangaf: de sanctionering mag geen doel op zich zijn, maar een middel.

De voorzitter: De heer Ceyskens heeft het woord.

De heer Lode Ceyskens (CD&V): Ik kijk reikhalzend uit naar het 'moment suprême' waarop we ons zullen mogen uitspreken over het handavingsplan.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.